

Ярослав Дмитрович Ярославенко (Вінцковський)

(1880–1958)

Персональна бібліографічна пам'ятка до 135-річчя від дня народження

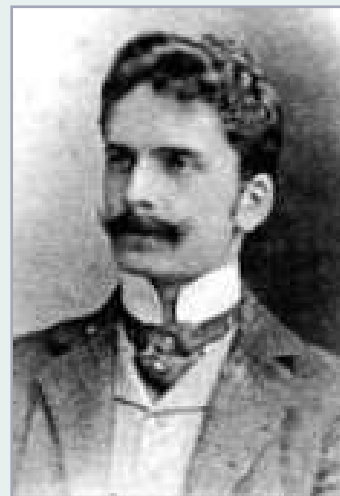
Ярославенко (Вінцковський) Ярослав Дмитрович – український композитор, хоровий диригент і громадський діяч. Народився 30 березня 1880 р. в м. Дрогобич. Обдарованою дитиною Ярослав був від природи і мав нахил до творчості. Навчався у Львові в українській школі і показував відмінні результати в навчанні. Декілька років брав уроки гри на фортепіано, але через відсутність коштів у батьків змушений залишити ці заняття. Відомо, що в 1892 р. отримав допомогу із фонду, яку отримували лише обдаровані діти.

Восени 1892 р. Ярослав вступив на інженерний відділ Львівської політехнічної школи, де успішно навчався і отримав диплом інженера шляхів. Одночасно він навчався у Львівській консерваторії, був активним учасником громадського життя.

1898 р. Ярослав Вінцковський вступає до спортивного товариства «Сокіл», входить до складу старшини товариства. У цей же період став членом «Русько-українського драматичного товариства ім. І. Котляревського». Ярославенко розпочинає свою діяльність як композитор. Керуючи хором товариства «Сокіл», він відгукується на заклик ради товариства написати «Сокільський марш». 6 квітня 1902 р. на святі товариства вперше був виконаний «Марш соколів», а хор проспівав «Гімн сокільський», музику до слів якого написав Я. Ярославенко, який в той час ще підписувався власним прізвищем Вінцковський.

В 1905 р. Я. Ярославенко першим зробив фортепіанну і оркестрову транскрипції, а також власне хорове трактування гімну України «Ще не вмерла Україна». Стає організатором і директором спеціалізованого музичного видавництва «Торбан», працює на посаді залізничного службовця в Бродах. З 1914 до 1918 р. Вінцковський перебував на службі царської влади в Галичині, а пізніше продовжував службу при Центральній Раді. Керує духовим оркестром львівських трамвайників (1927 р.), редактор газети «Музичні вісті» (1933–1934 рр.). Після ліквідації видавництва впродовж 1945–1948 рр. Я. Ярославенко – завідувач музичним кабінетом Львівської бібліотеки АН УРСР.

Мистецький доробок Ярослава Ярославенка охоплює майже всі музичні жанри: хоровий, камерно-вокальний, інструментальний. Він – автор багаточисельних хорових та вокальних композицій, обробок народних пісень, інструментальних творів. Досить вагоме місце у творчій спадщині композитора займають музично-драматичні твори, в яких знайшли відображення основні риси, притаманні індивідуальному стилю Я. Ярославенка. В його творчому доробку – опери: «Відьма», «Дівча з лілеєю», «Над Дніпром», оперетти: «Бабський бунт», «В чужій шкірі», «Володусь», багато солоспівів, хорових творів, обробок народних пісень, в тому числі й білоруських.

1. Ярославенко Я. Нотографія музичних творів до слів Івана Франка (по день 1/V 1941 р.) [Електронний ресурс] / Я. Ярославенко ; підгот. до друку, вступ. ст. і комент. Я. Горака // Українська музика : наук. часоп. / голов. ред. І. М. Пилатюк. – Львів, 2011. – Чис. 1. – С. 121–145. – Режим доступу : http://conservatory.lviv.ua/uploads/media/ukr_mus_n1_2011-1.pdf. – 25.02.15. – Назва з екрану.

* * *

2. Горак Я. Листи Дениса Січинського до Ярослава Вінцковського / Я. Горак // Записки Наукового товариства імені Т. Шевченка / Наук. т-во ім. Т. Шевченка у Львові ; [ред. тому: О. Купчинський, Ю. Ясиновський]. – Львів, 1993. – Т. 226 : Праці Музикознавчої комісії. – С. 281–303.

85.31(4УКР)

З-32

3. Костів М. Генеза і розвиток пластової пісенності [Електронний ресурс] / М. Костів // Вісник Львівського університету. Серія філологічна / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; [редкол.: Гарасим Я. (відп. ред.) та ін.]. - Львів, 2007. – Вип. 41. – С. 240–247. – Режим доступу : http://www.lnu.edu.ua/faculty/Philol/www/visnyk/41/2007_41_kostiv.pdf . – 25.02.15. – Назва з екрану. – Я. Ярославенко як автор пластового гімну.

4. Михальчишин Я. В. Ярослав Ярославенко // З музикою крізь життя / Я. В. Михальчишин. - Львів, 1992. – С. 196–198.

85.313(4УКР)-8

М 69

5. Никорак Н. Основні вектори творчих пошуків Ярослава Ярославенка в царині музично-театрального мистецтва Галичини (І третина ХХ ст.) [Електронний ресурс] / Н. Никорак. – Режим доступу : <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/378> . – 25.02.15. – Назва з екрану.

6. "Сокіл-Батько" : Спортивно-руханкове товариство у Львові : альманах : 1894-1994. - Л. : Основа, 1996. - 268 с. : іл.

75.4(4УКР)

С 59

7. Щурат-Глуха В. Василь Щурат і «Просвіта» [Електронний ресурс] / В. Щурат-Василь // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність : [зб. ст.] / Нац. акад. наук України, Ін-т українознав. ім. І. Крип'якевича ; [редкол.: М. Литвин та ін.]. - Львів, 2010. – Вип. 19. – С. 427–430. – Режим доступу : <http://www.inst-ukr.lviv.ua/files/21/o8oShchurat.pdf> . – 16.03.15. – Назва з екрану. – До ювілею "Просвіти" Я. Ярославенко написав музику до Просвітянського гімну.

8. Ярославенко (Вінцковський) Ярослав : [біогр. довідка] // Енциклопедія українознавства : Словникова частина : [в 11 т.] / Наук. т-во ім. Шевченка у Львові, Фонд духовн. відродж. ім. митрополита А. Шептицького ; голов. ред. В. Кубійович. - Перевид. в Україні, репринт. відтворення вид. 1955-1984 р. - Львів, 2000. – Т. 10. – С. 3991.

92.0(4УКР)

Е 64

Ярослав Дмитрович Ярославенко (Вінцовський) (1880-1958)

[Електронний ресурс] : персон. бібліогр. пам'ятка до 135-річчя від дня народж. / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Бібліотека ; уклад. Л. Дейнека. - Луцьк, 2015. - (Творчі портрети українських композиторів ; вип. 9). - Бібліогр.: 8 назв.